

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2022. gada 26. aprīlī *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa – Personu brīva pārvietošanās – Regula (ES) 2016/399 – Šengenas Robežu kodekss – 25. panta 4. punkts – Robežkontroles pagaidu atjaunošana pie iekšējām robežām uz kopējo laikposmu, kas nepārsniedz sešus mēnešus – Valsts tiesiskais regulējums, kurā ir paredzēti vairāki secīgi tādu kontroļu laikposmi, ar kuriem tiek pārsniegts šis laiks – Šāda tiesiskā regulējuma nesaderība ar Šengenas Robežu kodeksa 25. panta 4. punktu gadījumā, ja secīgi laikposmi ir pamatoti ar to pašu vai tiem pašiem apdraudējumiem – Valsts tiesiskais regulējums, ar kuru ir noteikts pienākums uzrādīt pasi vai personu apliecinošu dokumentu robežkontroles pie iekšējām robežām laikā, pretējā gadījumā paredzot sankciju – Šāda pienākuma nesaderība ar Šengenas Robežu kodeksa 25. panta 4. punktu, ja pati kontrole nav saderīga ar šo tiesību normu

Apvienotajās lietās C-368/20 un C-369/20

par lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Landesverwaltungsgericht Steiermark* (Štirijas federālās zemes Administratīvā tiesa, Austrija) iesniedza ar 2020. gada 23. jūlija lēmumiem un kas Tiesā reģistrēti 2020. gada 5. augustā, tiesvedībās

NW

pret

Landespolizeidirektion Steiermark (C-368/20),

Bezirkshauptmannschaft Leibnitz (C-369/20),

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], palātu priekšsēdētāji A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], K. Likurģs [*C. Lycourgos*], J. Regans [*E. Regan*] (referents), S. Rodins [*S. Rodin*], I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*] un J. Pasers [*J. Passer*], tiesneši M. Ilešičs [*M. Ilešič*], Ž. K. Bonišo [*J. C. Bonichot*], M. Safjans [*M. Saffan*], F. Biltšens [*F. Biltgen*], P. Dž. Švirebs [*P. G. Xuereb*], N. Pissarra [*N. Piçarra*] un L. S. Rosi [*L. S. Rossi*],

ģenerālvokāts: H. Saugmandsgors Ēe [*H. Saugmandsgaard Øe*],

sekretārs: D. Diteris [*D. Dittert*], nodaļas vadītājs,

* Tiesvedības valoda – vācu.

ņemot vērā rakstveida procesu un 2021. gada 15. jūnija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- NW vārdā – *C. Tometten, Rechtsanwalt*,
- Austrijas valdības vārdā – *A. Posch* un *M. Witzmann*, kā arī *J. Schmoll* un *M. Augustin*, pārstāvji,
- Dānijas valdības vārdā – sākotnēji *M. Søndahl Wolff*, kā arī *J. Nymann-Lindegren* un *P. Brøchner Jespersen*, vēlāk – *M. Søndahl Wolff* un *V. Jørgensen*, pārstāvji,
- Vācijas valdības vārdā – *J. Möller* un *R. Kanitz*, pārstāvji,
- Francijas valdības vārdā – sākotnēji *E. de Moustier*, kā arī *D. Dubois* un *T. Stéhelin*, vēlāk *D. Dubois* un *T. Stéhelin*, pārstāvji,
- Zviedrijas valdības vārdā – *H. Shev*, *C. Meyer-Seitz*, *A. Runeskjöld*, *M. Salborn Hodgson*, *R. Shahsavan Eriksson* un *H. Eklinder*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *G. Wils* un *J. Tomkin*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2021. gada 6. oktobra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/399 (2016. gada 9. marts) par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss) (OV 2016, L 77, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/1624 (2016. gada 14. septembris) (OV 2016, L 251, 1. lpp.) (turpmāk tekstā – “Šengenas Robežu kodekss”), 22., 25. un 29. pantu, kā arī LESD 21. panta 1. punktu un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 45. panta 1. punktu.
- 2 Šie lūgumi tika iesniegti saistībā ar tiesvedībām starp NW un *Landespolizeidirektion Steiermark* (Štīrijas galvenā policijas pārvalde, Austrija) (C-368/20) un *Bezirkshauptmannschaft Leibnitz* (Leibnīcas iecirkņa pārvaldes iestāde, Austrija) (C-369/20) par robežkontrolēm, saistībā ar kurām attiecīgā persona vienā gadījumā tika aicināta uzrādīt pasi vai personu apliecinošu dokumentu un otrā gadījumā – pasi.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 2004/38/ES

- 3 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK (OV 2004, L 158, 77. lpp.) 5. panta “Ieceļošanas tiesības” 1. punktā ir paredzēts:

“Neskarot noteikumus par ceļošanas dokumentiem, ko piemēro valstu robežkontrolei, dalībvalstis atļauj ieceļot savā teritorijā [Eiropas] Savienības pilsoņiem, kam ir derīga personas apliecība vai pase, un viņu ģimenes locekļiem, kas nav nevienas dalībvalsts valstspiederīgie, atļauj ieceļot savā teritorijā, ja tiem ir derīga pase.

[..]”

Regula (EK) Nr. 562/2006

- 4 Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 562/2006 (2006. gada 15. marts), ar kuru ievieš Kopienas Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss) (OV 2006, L 105, 1. lpp.), 21. pantā “Pārbaudes iekšzemē” bija noteikts:

“Robežkontroles atcelšana pie iekšējām robežām neietekmē:

- a) policijas pilnvaras, ko īsteno kompetentas dalībvalstu iestādes saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem, ja vien pilnvaru īstenošana iedarbības ziņā nav līdzvērtīga robežpārbaudēm; tas attiecas arī uz pierobežas teritorijām. [..]

[..]”

Regula (ES) Nr. 1051/2013

- 5 Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1051/2013 (2013. gada 22. oktobris), ar ko groza Regulu Nr. 562/2006, lai paredzētu kopīgus noteikumus par robežkontroles pagaidu atjaunošanu pie iekšējām robežām ārkārtas apstākļos (OV 2013, L 295, 1. lpp.), 1. un 2. apsvērumu:

“(1) Tādas telpas izveide, kurā tiek nodrošināta personu brīva pārvietošanās pāri iekšējām robežām, ir viens no galvenajiem Savienības sasniegumiem. Telpā bez iekšējo robežu kontroles ir nepieciešams kopīgi reaģēt uz situācijām, kas nopietni ietekmē minēto telpu vai tās daļu vai vienas vai vairāku dalībvalstu sabiedrisko kārtību vai iekšējo drošību, ļaujot ārkārtas apstākļos uz laiku atjaunot iekšējo robežu kontroli, tomēr nekaitējot personu brīvas pārvietošanās principam. Ņemot vērā ietekmi, kāda šādiem galēja risinājuma pasākumiem var būt uz visām personām, kurām ir tiesības pārvietoties telpā bez iekšējo robežu kontroles, būtu jāparedz priekšnosacījumi un procedūras šādu pasākumu

atjaunošanai, lai nodrošinātu, ka tie notiek izņēmuma kārtā un ka tiek ievērots proporcionalitātes [samērīguma] princips. Jebkādi šādu pasākumu pagaidu atjaunošanai apjoma un ilguma ziņā būtu jāaprobežojas ar absolūtu minimumu, kas vajadzīgs, lai vērstos pret nopietnu apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai.

- (2) Personu brīva pārvietošanās telpā bez iekšējo robežu kontroles ir svarīgs Savienības sasniegums. Tā kā iekšējo robežu kontroles pagaidu atjaunošana ietekmē personu brīvu pārvietošanos, jebkurš lēmums atjaunot šādu kontroli būtu jāpieņem saskaņā ar kritērijiem, par kuriem panākta kopīga vienošanās, un par to būtu pienācīgi jāinformē [Eiropas] Komisija vai jāsaņem ieteikums no Savienības iestādes. Jebkurā gadījumā iekšējo robežu kontroles atjaunošanai būtu jānotiek vienīgi izņēmuma kārtā un tam vajadzētu būt vienīgi galēja risinājuma pasākumam, kam ir stingri ierobežota darbības joma un laiks, pamatojoties uz konkrētiem objektīviem kritērijiem un šāda pasākuma nepieciešamības izvērtējumu, kas būtu jāuzrauga Savienības līmenī. Ja nopietns apdraudējums sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai prasa tūlītēju rīcību, dalībvalstīm būtu jāvar atjaunot robežkontroli pie tās iekšējām robežām uz laikposmu, kas nepārsniedz desmit dienas. Jebkāda minētā laikposma pagarināšana būtu jāuzrauga Savienības līmenī.”

Šengenas Robežu kodekss

- 6 Regula Nr. 562/2006 un tās secīgie grozījumi ir kodificēti un aizstāti ar Šengenas Robežu kodeksu.

- 7 Saskaņā ar šī kodeksa 21. apsvērumu:

“Telpā, kur personas var brīvi pārvietoties, robežkontroles atjaunošanai pie iekšējām robežām būtu jānotiek vienīgi izņēmuma kārtā. Nebūtu jāveic robežkontrole vai formalitātes, ja to dara vienīgi tāpēc, ka notiek robežas šķērsošana.”

- 8 Minētā kodeksa 22. un 23. apsvērumā būtībā ir atkārtots Regulas Nr. 1051/2013 1. un 2. apsvērumš.

- 9 Saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 27. un 34. apsvērumu:

“(27) Saskaņā ar [...] Tiesas judikatūru atkāpe no pamatprincipa par personu pārvietošanās brīvību ir jāinterpretē sašaurināti, un sabiedriskās kārtības jēdziens prasa, lai būtu faktiskš, attiecīgajā brīdī esošš un pietiekami nopietns apdraudējums, kas ietekmē vienu no sabiedrības pamatinteresēm.

[..]

(34) Ņemot vērā to, ka Regulas [Nr. 562/2006] un tās sekojošo grozījumu mērķi – izstrādāt noteikumus, kas attiecas uz personu pārvietošanos pār robežām, – nevarēja pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet to varēja labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība varēja pieņemt pasākumus saskaņā ar [LES] 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. [...]”

- 10 Minētā kodeksa 1. pantā “Priekšmets un principi” ir noteikts:

“Šī regula paredz, ka neveic to personu robežkontroli, kuras šķērso iekšējās robežas starp Savienības dalībvalstīm.

[..]”

- 11 Šengenas Robežu kodeksa 22. pants “Iekšējo robežu šķērsošana” ir formulēts šādi:

“Iekšējās robežas var šķērsot jebkurā vietā, un personām – neatkarīgi no viņu valstspiederības – nepiemēro robežpārbaudes.”

- 12 Saskaņā ar šī kodeksa 23. pantu “Pārbaudes iekšzemē”:

“Robežkontroles neesamība pie iekšējām robežām neietekmē:

[..]

c) iespēju dalībvalstīm tiesību aktos paredzēt pienākumu, ka personai ir jābūt personas dokumentiem vai tie jānēsā līdz;

[..].”

- 13 Minētā kodeksa 25. pantā “Vispārējais regulējums robežkontroles pagaidu atjaunošanai pie iekšējām robežām” ir paredzēts:

“1. Ja telpā bez iekšējo robežu kontroles pastāv nopietns apdraudējums sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai dalībvalstī, minētā dalībvalsts izņēmuma kārtā var atjaunot robežkontroli pie visām tās iekšējām robežām vai to konkrētām daļām uz ierobežotu laikposmu līdz 30 dienām vai uz paredzamo nopietnā apdraudējuma laiku, ja tas ir ilgāks par 30 dienām. Robežkontroles pagaidu atjaunošanas pie iekšējām robežām apjoms un ilgums nepārsniedz to, kas noteikti ir nepieciešams, lai reaģētu uz nopietno apdraudējumu.

2. Robežkontroli pie iekšējām robežām atjauno vienīgi kā galēju risinājumu un saskaņā ar 27., 28. un 29. pantu. Katrā gadījumā, kad tiek apsvērts lēmums atjaunot robežkontroli pie iekšējām robežām, ievērojot attiecīgi 27., 28. vai 29. pantu, ņem vērā attiecīgi 26. un 30. pantā minētos kritērijus.

3. Ja nopietnais apdraudējums sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai attiecīgajā dalībvalstī turpinās ilgāk par šā panta 1. punktā paredzēto laikposmu, minētā dalībvalsts var pagarināt robežkontroli pie tās iekšējām robežām, ņemot vērā 26. pantā minētos kritērijus un saskaņā ar 27. pantu, to pamatojot ar tiem pašiem iemesliem, kas minēti šā panta 1. punktā, un, ņemot vērā visus jaunos apstākļus, uz atjauninātiem laikposmiem, kuri ilgst līdz 30 dienām.

4. Kopējais laikposms, uz kādu atjauno robežkontroli pie iekšējām robežām, tostarp jebkādos šā panta 3. punktā paredzētos pagarinājumus, nepārsniedz sešus mēnešus. Ārkārtas apstākļos, kā minēts 29. pantā, minēto kopējo laikposmu var pagarināt maksimums līdz diviem gadiem saskaņā ar minētā panta 1. punktu.”

- 14 Šī paša kodeksa 26. pantā “Kritēriji robežkontroles pagaidu atjaunošanai pie iekšējām robežām” ir noteikts:

“Ja dalībvalsts saskaņā ar 25. pantu vai 28. panta 1. punktu kā galēju risinājumu nolemj par robežkontroles pagaidu atjaunošanu pie vienas vai vairākām tās iekšējām robežām vai pie to daļām vai nolemj pagarināt šādu atjaunošanu, tā novērtē, cik lielā mērā ar šādu pasākumu

paredzams pienācīgi novērst apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai, un novērtē pasākuma samērīgumu attiecībā pret minēto apdraudējumu. Veicot šādu novērtējumu, dalībvalsts jo īpaši ņem vērā:

- a) ietekmi, kas paredzama saistībā ar jebkādu apdraudējumu tās sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai, tostarp saistībā ar teroristu izraisītiem incidentiem vai apdraudējumu un tostarp organizētās noziedzības radīto apdraudējumu;
- b) šāda pasākuma paredzamo ietekmi uz personu pārvietošanās brīvību telpā bez iekšējo robežu kontroles.”

15 Šengenas Robežu kodeksa 27. pants “Procedūra robežkontroles pagaidu atjaunošanai pie iekšējām robežām saskaņā ar 25. pantu” ir formulēts šādi:

“1. Ja dalībvalsts plāno atjaunot robežkontroli pie iekšējām robežām saskaņā ar 25. pantu, tā par to paziņo pārējām dalībvalstīm un Komisijai vēlākais četras nedēļas pirms plānotās atjaunošanas vai īsākā laikposmā, ja apstākļi, kas pamato nepieciešamību atjaunot robežkontroli pie iekšējām robežām, kļūst zināmi mazāk nekā četras nedēļas pirms plānotās atjaunošanas. Šajā nolūkā dalībvalsts sniedz šādu informāciju:

- a) ierosinātās atjaunošanas iemeslus, tostarp visus attiecīgos datus, kas sīki atspoguļo notikumus, kuri rada nopietnu apdraudējumu tās sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai;
- b) ierosinātās atjaunošanas apjomu, precizējot, kurā iekšējo robežu daļā vai daļās robežkontrole jāatjauno;
- c) oficiālo robežšķērsošanas vietu nosaukumus;
- d) plānotās atjaunošanas ieviešanas dienu un ilgumu;
- e) attiecīgos gadījumos – pasākumus, kas jāveic pārējām dalībvalstīm.

[...]

4. Pēc dalībvalsts paziņojuma saskaņā ar 1. punktu un ņemot vērā 5. punktā paredzēto konsultēšanos, Komisija vai jebkura cita dalībvalsts var sniegt atzinumu, neskarot LESD 72. pantu.

Ja, pamatojoties uz paziņojumā iekļauto informāciju vai jebkādu papildinformāciju, ko Komisija ir saņēmusi, tai ir šaubas par plānotās robežkontroles atjaunošanas pie iekšējām robežām nepieciešamību vai samērīgumu vai tā uzskata, ka būtu piemēroti konsultēties par kādu no paziņojuma aspektiem, tā izsniedz attiecīgu atzinumu.

5. Par 1. punktā minēto informāciju un par jebkādu Komisijas vai dalībvalsts atzinumu saskaņā ar 4. punktu notiek konsultēšanās, tostarp vajadzības gadījumā kopīgas sanāksmes starp dalībvalsti, kas plāno atjaunot robežkontroli pie iekšējām robežām, pārējām dalībvalstīm, jo īpaši tām, kuras tieši skartu šādi pasākumi, un Komisiju, lai vajadzības gadījumā organizētu dalībvalstu savstarpēju sadarbību un izskatītu, vai pasākumi ir samērīgi ar notikumiem, kas liek atjaunot robežkontroli un rada apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai.

[..]”

- 16 Saskaņā ar šī kodeksa 28. pantu “Īpaša procedūra gadījumos, kad nepieciešama tūlītēja rīcība”:

“1. Ja nopietns apdraudējums sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai dalībvalstī prasa tūlītēju rīcību, attiecīgā dalībvalsts var izņēmuma kārtā nekavējoties atjaunot robežkontroli pie iekšējām robežām uz ierobežotu laikposmu līdz desmit dienām.

[..]

3. Ja nopietnais apdraudējums sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai turpinās ilgāk par šā panta 1. punktā paredzēto laikposmu, dalībvalsts var nolemt pagarināt robežkontroli pie iekšējām robežām uz atjaunojamiem laikposmiem līdz 20 dienām. To darot, attiecīgā dalībvalsts ņem vērā 26. pantā minētos kritērijus, tostarp atjauninātu novērtējumu par pasākuma nepieciešamību un samērīgumu, un ņem vērā visus jaunus apstākļus.

[..]

4. Neskarot 25. panta 4. punktu, kopējais laikposms, uz kādu atjauno robežkontroli pie iekšējām robežām, pamatojoties uz šā panta 1. punktā paredzēto sākotnējo laikposmu un jebkādiem pagarinājumiem saskaņā ar šā panta 3. punktu, nepārsniedz divus mēnešus.

[..]”

- 17 Minētā kodeksa 29. pantā “Īpašā procedūra ārkārtas apstākļos, kas apdraud telpas bez iekšējo robežu kontroles vispārējo darbību” ir paredzēts:

“1. Ārkārtas apstākļos, kad nopietni trūkumi saistībā ar ārējo robežu kontroli ilgāku laiku apdraud zonas bez iekšējo robežu kontroles vispārējo darbību, kā minēts šīs regulas 21. pantā, vai dalībvalsts neatbilstības rezultātā [Eiropas Savienības] Padomes lēmumam, kas minēts [Regulas 2016/1624] 19. panta 1. punktā, un ciktāl minētie apstākļi rada nopietnu apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai zonā bez iekšējo robežu kontroles vai tās daļās, robežkontroli pie iekšējām robežām var atjaunot saskaņā ar šā panta 2. punktu uz laikposmu līdz sešiem mēnešiem. Ja ārkārtas apstākļi turpinās, minēto laikposmu var ne vairāk kā trīs reizes pagarināt ikreiz uz laikposmu līdz sešiem mēnešiem.

2. Ja visi citi pasākumi, jo īpaši tie, kas minēti [šīs regulas] 21. panta 1. punktā, ir bijuši neefektīvi, lai mazinātu konstatēto nopietno apdraudējumu, Padome kā galējo risinājumu un kā pasākumu, lai aizsargātu kopējās intereses telpā bez iekšējo robežu kontroles, var ieteikt vienai vai vairākām dalībvalstīm lemt par robežkontroles atjaunošanu pie visām to iekšējām robežām vai pie konkrētām to daļām. Padomes ieteikums balstās uz Komisijas priekšlikumu. Dalībvalstis var pieprasīt Komisijai iesniegt šādu priekšlikumu Padomei ieteikuma saņemšanai.

Savā ieteikumā Padome norāda vismaz informāciju, kas minēta 27. panta 1. punkta a) līdz e) apakšpunktā.

Padome var ieteikt pagarināšanu saskaņā ar nosacījumiem un procedūru, kas noteikta šajā pantā.

Pirms dalībvalsts atjauno robežkontroli pie visām savām iekšējām robežām vai pie konkrētām to daļām saskaņā ar šo punktu, tā par to attiecīgi paziņo pārējām dalībvalstīm, Eiropas Parlamentam un Komisijai.

[..]

4. Pienācīgi pamatotu, nenovērša[m]u un steidzamu iemeslu dēļ saistībā ar situācijām, kurās apstākļi, kuru dēļ nepieciešams atjaunot robežkontroli pie iekšējām robežām saskaņā ar 2. punktu, kļūst zināmi mazāk nekā 10 dienas pirms iepriekšējā atjaunošanas laikposma beigām, Komisija saskaņā ar procedūru, kas minēta 38. panta 3. punktā, ar īstenošanas aktiem, kuri jāpiemēro nekavējoties, var pieņemt jebkādus nepieciešamos ieteikumus. Četrpadsmit dienās pēc šādu ieteikumu pieņemšanas Komisija iesniedz Padomei priekšlikumu ieteikumam saskaņā ar šā panta 2. punktu.

5. Šis pants neskar pasākumus, ko dalībvalstis var pieņemt, ja ir nopietns apdraudējums sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai saskaņā ar 25., 27. un 28. pantu.”

- 18 Šī paša kodeksa 30. pantā, kā izriet no tā nosaukuma, ir paredzēti kritēriji, kas piemērojami robežkontroles pagaidu atjaunošanai pie iekšējām robežām 29. pantā minētajos ārkārtas apstākļos, kas apdraud telpas bez iekšējo robežu kontroles vispārējo darbību.

Austrijas tiesības

Pasu likums

- 19 *Bundesgesetz betreffend das Passwesen für österreichische Staatsbürger (Passgesetz 1992)* (Federālais likums par pasu izsniegšanu Austrijas valstspiederīgajiem) (1992. gada Pasu likums) (*BGBL*. 839/1992), redakcijā, kas ir piemērojama pamatlietās (turpmāk tekstā – “Pasu likums”), 2. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Ja nepastāv kāda pretēja starptautiskas konvencijas norma vai pretēja starptautiska paraža, Austrijas pilsoņiem [..], lai ieceļotu Austrijas teritorijā vai no tās izceļotu, ir jābūt derīgam ceļošanas dokumentam (pasei vai tai līdzvērtīgam dokumentam). [..]”

- 20 Šī likuma 24. panta 1. punktā ir noteikts:

“Ikvienu personu, kas

- 1) nelikumīgi ieceļo valsts teritorijā vai nelikumīgi no tās izceļo (2. pants),

[..]

ja nodarījums nav uzskatāms par kriminālpārkāpumu, ir izdarījusi administratīvu pārkāpumu, par ko paredz naudas sodu līdz 2180 EUR vai soda ar brīvības atņemšanu līdz sešām nedēļām. Atkārtota nodarījuma gadījumā naudas sodu un brīvības atņemšanas sodu piemēro kumulatīvi, ja ir vainu pastiprinoši apstākļi.”

Likums par robežkontroli

- 21 *Bundesgesetz über die Durchführung von Personenkontrollen aus Anlaß des Grenzübertritts (Grenzkontrollgesetz – GrekoG)* (Federālais likums par personu kontroli, šķērsojot robežas (Likums par robežkontroli) (*BGBL.* 435/1996), redakcijā, kas ir piemērojama pamatlietām (turpmāk tekstā – “Likums par robežkontroli”), 10. pantā “Robežšķērsošana” ir paredzēts:

“1. Ja nepastāv kāda pretēja starptautiskas konvencijas norma vai pretēja starptautiska paraža, ārējo robežu var šķērsot vienīgi robežšķērsošanas vietās.

2. Iekšējo robežu var šķērsot jebkurā vietā. Ja to prasa sabiedriskā miera, kārtības un drošības uzturēšana, Federālā iekšlietu ministrija tomēr ir pilnvarota, nepārsniedzot starptautiskajās konvencijās noteikto, izdot rīkojumu, ar ko paredz, ka noteiktā laikposmā dažus iekšējās robežas posmus var šķērsot tikai robežšķērsošanas vietās.

[..]”

- 22 Šī likuma 11. pantā “Robežkontroles pienākums” ir noteikts:

“1. Robežas šķērsošana robežšķērsošanas vietās [...] rada attiecīgajai personai pienākumu pakļauties kontrolei (robežkontroles pienākums).

2. Robežas šķērsošana pie iekšējās robežas, izņemot 10. panta 2. un 3. punktā minētos gadījumus, nerada robežkontroles pienākumu.

[..]”

- 23 Minētā likuma 12. panta “Robežkontroles īstenošana” 1. punktā ir paredzēts:

“Pienākums veikt robežkontroli ir iestādei. Ja tās īstenošana ietver tiešas šīs iestādes pilnvaras izdot rīkojumu vai noteikt ierobežojumus, to veic par sabiedrības drošības uzturēšanu atbildīgie dienesti un galvenā policijas pārvalde (12.b pants). [...]”

- 24 Šā paša likuma 12.a panta “Par sabiedrības drošības uzturēšanu atbildīgo dienestu pilnvaras” 1. punktā ir noteikts:

“Par sabiedrības drošības uzturēšanu atbildīgie dienesti ir pilnvaroti veikt robežkontroli personai, ja pastāv iemesli uzskatīt, ka uz šo personu attiecas robežkontroles pienākums [...]”

Rīkojums Nr. 114/2019 par robežkontroli

- 25 2019. gada 9. maija *Verordnung des Bundesministers für Inneres über die vorübergehende Wiedereinführung von Grenzkontrollen an den Binnengrenzen* (Federālās iekšlietu ministrijas Rīkojums par robežkontroles pagaidu atjaunošanu pie iekšējām robežām) (*BGBI.* II, 114/2019) (turpmāk tekstā – “Rīkojums Nr. 114/2019 par robežkontroli”) ir formulēts šādi:

“Pamatojoties uz [Likuma par robežkontroli] 10. panta 2. punktu, tiek izdots rīkojums:

1. pants. Lai saglabātu sabiedrisko mieru, kārtību un drošību, iekšējās robežas ar Slovēnijas Republiku un Ungāriju laikā no 2019. gada 13. maija plkst. 00.00 līdz 2019. gada 13. novembra plkst. 24.00 pa sauszemes ceļiem var šķērsot tikai robežšķērsošanas vietās.

2. pants. Šis rīkojums būs spēkā līdz 2019. gada 13. novembra pusnaktij.”

Pamatlietas, prejudiciālie jautājumi un tiesvedība Tiesā

- 26 Tātad, kā izriet no Tiesas rīcībā esošās informācijas, Austrijas Republika kopš 2015. gada 16. septembra ir atjaunojusi robežkontroli pie tās robežām ar Ungāriju un Slovēnijas Republiku. Pirmos divus mēnešus šī kontrole bija balstīta uz Regulas Nr. 562/2006 25. pantu (kļūvis par Šengenas Robežu kodeksa 28. pantu). No šī paša gada 16. novembra Austrijas Republika balstījās uz Regulas Nr. 562/2006 23. un 24. pantu (kļūvis par Šengenas Robežu kodeksa 25. un 27. pantu). No 2016. gada 16. maija šī dalībvalsts, lai veiktu minēto kontroli vēl 18 mēnešus, balstījās uz četriem secīgiem Padomes ieteikumiem, kas bija pieņemti, pamatojoties uz Šengenas Robežu kodeksa 29. pantu. Ceturtā ieteikuma iedarbība beidzās 2017. gada 10. novembrī.
- 27 2017. gada 12. oktobrī Austrijas Republika paziņoja pārējām dalībvalstīm, kā arī vairākām Savienības iestādēm, tostarp Komisijai, par robežkontroles atjaunošanu pie tās robežām ar Ungāriju un Slovēnijas Republiku uz sešiem mēnešiem laikposmā no 2017. gada 11. novembra līdz 2018. gada 11. maijam. Pēc tam šī kontrole vēlreiz tika atjaunota attiecībā uz vairākiem secīgiem sešu mēnešu laikposmiem no 2018. gada 11. maija līdz 11. novembrim, vēlāk no 2018. gada 12. novembra līdz 2019. gada 12. maijam un no 2019. gada 13. maija līdz 13. novembrim. Šī dalībvalsts vēlāk iesniedza paziņojumus, lai atjaunotu minēto kontroli līdz 2021. gada novembrim.

Lieta C-368/20

- 28 2019. gada 16. novembrī attiecībā pret prasītāju pamatlietā NW tika veikta robežpārbaude, pamatojoties uz Likuma par robežkontroli 12.a panta 1. punktu, kad viņš no Slovēnijas ar automašīnu gatavojās ieceļot Austrijas teritorijā Špīlfeldas (Austrija) robežšķērsošanas vietā.
- 29 Robežkontroles darbinieks aicināja NW apliecināt identitāti, uzrādot pasi vai personu apliecinošu dokumentu. NW šim kontroles darbiniekam jautāja, vai šī darbība ir robežkontrole vai identitātes pārbaude. Saņēmis atbildi, ka runa ir par robežkontroli, NW lūdza viņam uzrādīt minētā robežkontroles darbinieka dienesta reģistrācijas numuru. Tad NW tika lūgts novietot transportlīdzekli ceļa malā un minētajai darbībai pievienojās vēl viens robežkontroles darbinieks. Pabeiguši šīs darbības, robežkontroles darbinieki paziņoja NW savus dienesta reģistrācijas numurus.

- 30 2019. gada 19. decembrī NW cēla prasību iesniedzējtiesā *Landesverwaltungsgericht Steiermark* (Štīrijas federālās zemes Administratīvā tiesa, Austrija), lai apstrīdētu Austrijas kontroles iestāžu tiesās pilnvaras dot rīkojumus un veikt piespiedu pasākumus. Viņš apgalvo, ka robežkontrole, pamatojoties uz Likuma par robežkontroli 12.a panta 1. punktu, ir akts, kas pieņemts, īstenojot šādas pilnvaras.
- 31 Iesniedzējtiesa jautā, vai Rīkojums Nr. 114/2019 par robežkontroli, kā arī Pasu likuma 24. panta 1. punkts, kas tiek piemērots ar šo rīkojumu, ir saderīgi ar Savienības tiesībām un it īpaši Šengenas Robežu kodeksa normām, it īpaši ņemot vērā Savienības pilsoņu tiesības brīvi pārvietoties, kas nostiprinātas LESD 21. panta 1. punktā, kā arī Hartas 45. panta 1. punktā un precizētas Direktīvas 2004/38 normās.
- 32 It īpaši šī tiesa norāda, ka pamatlietā aplūkotā robežpārbaude principā atbilstoši Šengenas Robežu kodeksa 22. pantam ir uzskatāma par aizliegtu pārbaudi. Tomēr tajā esot paredzēti divi izņēmumi no šī principa. Pirmkārt, saskaņā ar šī kodeksa 25. panta 1. punktu esot iespējams atjaunot robežkontroli pie iekšējām robežām, bet tikai tad, ja pastāv nopietns apdraudējums sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai. Otrkārt, kontroli pie iekšējām robežām varētu arī atjaunot, piemērojot minētā kodeksa 29. panta 1. punktu, bet ar nosacījumu, ka ir pastāvīgi nopietni trūkumi saistībā ar robežkontroli pie ārējām robežām, kas apdraud telpas bez kontroles pie iekšējām robežām darbību un sabiedrisko kārtību vai iekšējo drošību.
- 33 Iesniedzējtiesa norāda, ka Austrijas Republikas izvēlētais rīcības veids, proti, secīgi pieņemt dažādus ministrijas rīkojumus, kuros paredzēta robežkontroles atjaunošana pie iekšējām robežām, izraisīja to, ka šī atjaunošana turpinājās ilgāk par Šengenas Robežu kodeksa 25. panta 4. punktā paredzēto maksimālo sešu mēnešu laikposmu. Līdz ar to šī tiesa vēlas noskaidrot, vai šāda rīcība atbilst Savienības tiesībām, it īpaši šī kodeksa 25. un 29. pantam.
- 34 Iesniedzējtiesa tostarp uzskata – lai gan, pirmkārt, Austrijas Republika, lai pamatotu robežkontroles atjaunošanu pie iekšējām robežām, ir balstījusies uz Šengenas Robežu kodeksa 29. pantu, jo pēc 2017. gada 11. novembra Komisija Padomei nebija iesniegusi jaunus priekšlikumus pagarināt robežkontroli pie iekšējām robežām, pamatojoties uz šo pantu, otrkārt, šī dalībvalsts pēc šī datuma, varēja balstīties tikai uz šī kodeksa 25. panta 1. punktu, lai pamatotu šīs atjaunošanas pagarināšanu.
- 35 Līdz ar to iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai, ciktāl pašā Šengenas Robežu kodeksa 25. panta 4. punkta formulējumā ir izslēgta maksimālā atļautā kontroles pie iekšējām robežām atjaunošanas laikposma pārsniegšana, dalībvalsts var secīgi un turpināti pieņemt ministrijas rīkojumus, kuros ir paredzēta robežkontroles atjaunošana pie iekšējām robežām un kuru kumulatīvā iedarbība pārsniedz šo maksimālo laikposmu.
- 36 Iesniedzējtiesa norāda, ka paziņojumi, ar kuriem Federālais iekšlietu ministrs informēja Komisiju par robežkontroles atjaunošanu pie iekšējām robežām, neesot pamatoti ar LESD 72. pantu, jo pēdējais minētais pants nav norādīts nevienā no attiecīgajiem paziņojumiem. Katrā ziņā tā šaubās, vai ir iespējams atsaukties uz LESD 72. pantu, jo minētā kodeksa atkāpes veidojošās tiesību normas pašas par sevi esot izņēmumi attiecībā uz robežkontroli pie iekšējām robežām, kas attiecas uz sabiedrisko kārtību un iekšējo drošību, un līdz ar to tās esot kvalificējamās kā speciālās tiesības iepretim LESD 72. pantam. Šajā pašā kodeksā noteiktajam robežkontroles atjaunošanas pie iekšējām robežām ierobežojumam laikā nebūtu lietderīgas iedarbības, ja pēc atvasināto tiesību aktos skaidri noteikta termiņa beigām dalībvalsts varētu atkārtoti balstīties uz LESD 72. pantu.

37 Šādos apstākļos *Landesverwaltungsgericht Steiermark* (Štīrijas federālās zemes Administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai Savienības tiesībām ir pretrunā valsts tiesību normas, ar kurām ar vairākiem secīgiem valsts rīkojumiem tiek radīta pagarināšanas laikposmu kumulācija un tādējādi robežkontroles atjaunošana, pārsniedzot divu gadu laika ierobežojumus, kas paredzēti [Šengenas Robežu kodeksa] 25. un 29. pantā, ja nav pieņemts attiecīgs [Padomes] Īstenošanas lēmums, kā paredzēts [šā kodeksa] 29. pantā?

Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša:

2) Vai LESD 21. panta 1. punktā un [Hartas] 45. panta 1. punktā noteiktās Savienības pilsoņu tiesības brīvi pārvietoties – it īpaši ņemot vērā [minētā kodeksa] 22. pantā nostiprināto principu par personu pārbaužu pie iekšējām robežām neesamību – ir jāinterpretē tādējādi, ka tās ietver arī tiesības netikt pakļautām personu pārbaudei pie iekšējām robežām, saglabājot [ievērojot] Līgumos un it īpaši [šajā pašā kodeksā] minētos nosacījumus un izņēmumus?”

Lieta C-369/20

38 NW jau 2019. gada 29. augustā vēlējās ieceļot Austrijas teritorijā Špīlfeldas robežšķērsošanas vietā.

39 Saistībā ar attiecīgā robežkontroles darbinieka veiktajām kontrolēm pēc nejaušības principa NW tika lūgts uzrādīt savu pasi. Tad NW jautāja, vai tā ir robežpārbaude vai identitātes pārbaude. Tā kā šis kontroles darbinieks atbildēja, ka runa ir par robežpārbaudi, NW atteicās uzrādīt savu pasi un apliecināja savu identitāti, izmantojot autovadītāja apliecību, uzskatot, ka šajā datumā robežkontrole bija pretrunā Savienības tiesībām. Lai gan minētais robežkontroles darbinieks vairākkārt aicināja NW viņam uzrādīt pasi un informēja attiecīgo personu, ka ar savu atteikumu tā pārkāpj Pasu likumu, šī persona pasi neuzrādīja. Līdz ar to šis pats robežkontroles darbinieks izbeidza attiecīgo darbību un informēja NW, ka par viņu tiks iesniegta sūdzība.

40 NW pārmestos iespējamos nodarījumus Štīrijas policijas galvenās pārvaldes darbinieki 2019. gada 6. septembrī darīja zināmus Austrijas iestādēm.

41 Ar 2019. gada 9. septembra atzinumu NW tika atzīts par vainīgu Pasu likuma 2. panta 1. punkta pārkāpumā. Sūdzībā, ko tā paša gada 23. septembrī NW iesniedza par šo atzinumu, viņš apgalvoja, pirmkārt, ka šādi veiktā robežpārbaude bija prettiesiska, jo Šengenas Robežu kodeksa III sadaļā nav norādīts nekāds juridiskais pamats attiecīgajai darbībai, un, otrkārt, ka šī pārbaude un 2019. gada 9. septembra atzinums aizskarot tiesības uz brīvu pārvietošanos, kuras tam ir atzītas LESD 21. panta 1. punktā un šī kodeksa 22. pantā, lasot tos kopsakarā.

42 Vienlaikus ar 2019. gada 7. novembra administratīvo lēmumu krimināllietā NW tika atzīts par vainīgu tādēļ, ka, ieceļojot Austrijas teritorijā, viņš Austrijas robežu šķērsoja bez derīga ceļošanas dokumenta. Tādējādi tika uzskatīts, ka NW ir pārkāpis Pasu likuma 2. panta 1. punktu un viņam, piemērojot šā likuma 24. panta 1. punktu, tika piespriests 36 EUR naudas sods.

43 NM par šo lēmumu cēla prasību iesniedzējtiesā, kura vēlas noskaidrot, vai attiecībā uz NW veiktā pārbaude, kā arī attiecīgi viņam piemērotā sankcija ir saderīga ar Savienības tiesībām.

- 44 It īpaši, papildus šī sprieduma 31.–35. punktā izklāstītajiem apsvērumiem, iesniedzējtiesa, pirmkārt, jautā, vai, ņemot vērā LESD 21. panta 1. punktu un Hartas 45. panta 1. punktu, Savienības pilsoņiem ir tiesības netikt pakļautiem iekšējo robežu pārbaudei gadījumā, ja šāda pārbaude neatbilst nosacījumiem un/vai uz to neattiecas Līgumos un it īpaši Šengenas Robežu kodeksā paredzētie izņēmumi.
- 45 Otrkārt, iesniedzējtiesa norāda, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru, kas izriet no 1999. gada 21. septembra sprieduma *Wijzenbeek* (C-378/97, EU:C:1999:439, 43. un 44. punkts), dalībvalstis saglabā tiesības noteikt personai pienākumu identitātes pārbaudes laikā uzrādīt derīgu personu apliecinošu dokumentu vai pasi un sodīt par šī pienākuma neizpildi. Valsts tiesību normas, piemēram, Pasu likuma 24. pants, tomēr ir jāinterpretē atbilstoši Savienības tiesībām. It īpaši saskaņā ar Tiesas judikatūru, kas izriet no 2003. gada 10. aprīļa sprieduma *Steffensen* (C-276/01, EU:C:2003:228, 66.–71. punkts), būtu jānodrošina konkrētas valsts tiesību normas piemērošanas saderība ar pamattiesībām.
- 46 Tādējādi 2018. gada 13. decembra spriedumā *Touring Tours und Travel un Sociedad de Transportes* (C-412/17 un C-474/17, EU:C:2018:1005) Tiesa esot nospriedusi – ja sankcijas mērķis ir nodrošināt pienākuma pakļauties kontrolei, kas pati nav saderīga ar Savienības tiesībām, ievērošanu, arī šī sankcija ir pretrunā šīm tiesībām.
- 47 Iesniedzējtiesa norāda, ka šajā gadījumā vispārējais pienākums nēsāt līdzī derīgu ceļošanas dokumentu ir noteikts Pasu likuma 2. panta 1. punktā. Šī likuma 24. panta 1. punktā noteiktais īpašais pienākums nozīmējot, ka attiecīgajai personai ne tikai ir jānēsā līdzī pase, bet arī jāuzrāda tā saistībā ar robežpārbaudi, kas ir pretrunā Savienības tiesībām. Iesniedzējtiesai ir šaubas par šāda pienākuma saderību ar LESD 21. panta 1. punktu un Hartas 45. panta 1. punktu.
- 48 Šādos apstākļos *Landesverwaltungsgericht Steiermark* (Štīrijas federālās zemes Administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai Savienības tiesībām ir pretrunā valsts tiesību normas, ar kurām ar vairākiem secīgiem valsts rīkojumiem tiek radīta pagarināšanas laikposmu kumulācija un tādējādi arī robežkontroles atjaunošana, pārsniedzot divu gadu laika ierobežojumus, kas paredzēti [Šengenas Robežu kodeksa] 25. un 29. pantā, ja nav pieņemts attiecīgs [Padomes] Īstenošanas lēmums, kā paredzēts [šā kodeksa] 29. pantā?
- 2) Vai LESD 21. panta 1. punktā un [Hartas] 45. panta 1. punktā noteiktās Savienības pilsoņu tiesības brīvi pārvietoties – it īpaši ņemot vērā [minētā kodeksa] 22. pantā nostiprināto principu par personu pārbaudi pie iekšējām robežām neesamību – ir jāinterpretē tādējādi, ka tās ietver arī tiesības netikt pakļautām personu pārbaudei pie iekšējām robežām, saglabājot Līgumos un it īpaši [tajā pašā kodeksā] minētos nosacījumus un izņēmumus?
- 3) Ja atbilde uz otro jautājumu ir apstiprinoša:
- Vai LESD 21. panta 1. punkts un [Hartas] 45. panta 1. punkts – ņemot vērā tiesību uz brīvu pārvietošanos lietderīgo iedarbību – ir jāinterpretē tādējādi, ka šīs tiesību normas neļauj piemērot tādu valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru personai, kas ieceļo valsts teritorijā, šķērsojot iekšējās robežas, ir jāuzrāda pase vai personas apliecība, un par šīs prasības neievērošanu ir paredzēts administratīvs sods, pat ja faktiski veiktā robežkontrole pie iekšējām robežām ir pretrunā Savienības tiesību normām?”

Tiesvedība Tiesā

- 49 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2020. gada 10. septembra lēmumu lietas C-368/20 un C-369/20 tika apvienotas tiesvedības rakstveida un mutvārdu procesiem, kā arī sprieduma taisīšanai.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu, kas uzdots lietā C-368/20, un pirmo jautājumu, kas uzdots lietā C-369/20

- 50 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru ar LESD 267. pantu iedibinātās sadarbības starp valstu tiesām un Tiesu procedūras ietvaros tai ir jāsniedz valsts tiesai noderīga atbilde, kas ļautu izlemt tās izskatīšanā esošo strīdu. Šajā nolūkā Tiesai vajadzības gadījumā ir jāpārformulē tai iesniegtie jautājumi (spriedums, 2021. gada 26. oktobris, *PL Holdings*, C-109/20, EU:C:2021:875, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 51 Atbilstoši Tiesas rīcībā esošajai informācijai, kāda tā ir izklāstīta šī sprieduma 26. un 27. punktā, Austrijas Republika 2015. gadā atjaunoja robežkontroli pie tās robežām ar Ungāriju un Slovēnijas Republiku. Šī kontrole tika atjaunota vairākkārt. Pēdējā iesniedzējtiesas minētā atjaunošana it tā, kura ilga līdz 2021. gada novembrim. Kā izriet no šiem elementiem, lai pamatotu minētās kontroles atjaunošanu, Austrijas Republika atkarībā no attiecīgā datuma ir balstījusies uz dažādām Šengenas Robežu kodeksa 25.–29. pantā ietvertajām tiesību normām. Nav strīda par to, ka pēdējā no četriem Padomes ieteikumiem, kas pieņemti saskaņā ar šī kodeksa 29. panta 2. punktu un uz kuriem šī dalībvalsts ir balstījusies, lai pamatotu šīs pašas kontroles atjaunošanu, iedarbība beidzās 2017. gada 10. novembrī. Pēc šī datuma kontroles atjaunošana acīmredzami, pamatojoties uz minētā kodeksa 25. un 27. pantu, turpinājās līdz 2021. gada novembrim.
- 52 Tādējādi abi kontroles pasākumi, kas tika veikti attiecībā uz NW un kuru tiesiskums ir apstrīdēts pamatlietās, tika veikti 2019. gada 29. augustā un 16. novembrī un to pamatojums bija nevis Padomes ieteikumi, kas pieņemti saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 29. pantu, bet gan šī kodeksa 25. un 27. pants. Taču datumos, kuros tika veikti šie kontroles pasākumi, Austrijas Republikas veiktā kontroles atjaunošana pie tās robežas ar Slovēnijas Republiku atbilstoši šim 25. un 27. pantam jau pārsniedza šī kodeksa 25. panta 4. punktā paredzēto maksimālo kopējo sešu mēnešu laikposmu kontroles atjaunošanai, pamatojoties uz minēto 25. un 27. pantu.
- 53 Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka ar pirmo jautājumu, kas ir uzdots lietā C-368/20, un ar pirmo jautājumu, kas ir uzdots lietā C-369/20, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Šengenas Robežu kodeksa 25. panta 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā robežkontroles pie iekšējām robežām pagaidu atjaunošana, pamatojoties uz šī kodeksa 25. un 27. pantu, ja šī atjaunošana, kas izriet no minētā kodeksa 25. pantā paredzēto laikposmu secīgas piemērošanas, pārsniedz 25. panta 4. punktā paredzēto maksimālo kopējo sešu mēnešu laikposmu.
- 54 Vispirms ir jānorāda, ka Šengenas Robežu kodeksa 25. pantā, kurš kopā ar tā 26.–35. pantu ir ietverts šī kodeksa III sadaļas par robežkontroles pagaidu atjaunošanu pie Savienības iekšējām robežām II nodaļā, ir paredzēts vispārējs regulējums, kas reglamentē šādu atjaunošanu nopietna apdraudējuma dalībvalsts sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai gadījumā, un tostarp ir noteikti maksimālie laikposmi, kuros šādu pārbaudi var atjaunot. It īpaši saskaņā ar šī kodeksa 25. panta 1. punktu dalībvalsts izņēmuma kārtā var atjaunot šo kontroli uz ierobežotu laikposmu, kas nepārsniedz 30 dienas, vai uz paredzamo šāda apdraudējuma laikposmu, ja tas ir ilgāks par

30 dienām. Jebkurā gadījumā minētās kontroles pagaidu atjaunošanas ilgums nedrīkst pārsniegt to, kas ir noteikti nepieciešams, lai reaģētu uz minēto apdraudējumu. Saskaņā ar minētā kodeksa 25. panta 3. punktu, ja šāds pats apdraudējums turpina pastāvēt, dalībvalsts var pagarināt šo pašu kontroli uz atjaunojamiem laikposmiem, kas nepārsniedz trīsdesmit dienas. Visbeidzot, lai gan saskaņā ar šī paša kodeksa 25. panta 4. punktu kopējais šādas kontroles atjaunošanas ilgums – tostarp jebkurš pagarinājums, kas paredzēts šī 25. panta 3. punktā, – nevar pārsniegt sešus mēnešus, šajā pēdējā minētajā tiesību normā ir precizēts, ka Šengenas Robežu kodeksa 29. pantā paredzētajos izņēmuma apstākļos šis kopējais ilgums var tikt pagarināts līdz diviem gadiem.

- 55 NW un Komisija apgalvo, ka robežkontroles atjaunošana pie iekšējām robežām saskaņā ar šī kodeksa 25. un 27. pantu uz laikposmu, kas pārsniedz minētā kodeksa 25. panta 4. punktā paredzēto maksimālo sešu mēnešu laikposmu, noteikti izraisa šo kontroli nesaderību ar Savienības tiesībām. Šie lietas dalībnieki uzskata, ka tikai nopietns apdraudējums, kas pēc sava rakstura ir jauns, varētu attaisnot atkārtotu 25. panta piemērošanu, tādējādi atkārtoti piemērojot šajā tiesību normā paredzētos laikposmus attiecībā uz kontrolēm pie iekšējām robežām. Kaut arī Francijas un Zviedrijas valdības apgalvo, ka jauns nopietns apdraudējums sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai var izraisīt šo laikposmu atkārtotu piemērošanu, Francijas valdība, tāpat kā Austrijas un Dānijas valdības, uzskata, ka jaunam agrāka apdraudējuma novērtējumam būtu arī jāļauj atkārtoti piemērot attiecīgās tiesību normas. Visbeidzot Vācijas valdība norāda, ka dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai atkāpties no minētajiem laikposmiem, atsaucoties tieši uz LESD 72. pantu.
- 56 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, interpretējot Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai tās formulējums, bet arī tās konteksts un tiesību aktā, kurā šī norma ir ietverta, izvirzītie mērķi (spriedums, 2021. gada 12. maijs, *Bundesrepublik Deutschland* (Interpola sarkanais paziņojums), C-505/19, EU:C:2021:376, 77. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 57 Vispirms, runājot par Šengenas Robežu kodeksa 25. panta 4. punkta formulējumu, ir jānorāda, ka ar vārdiem “nevar pārsniegt sešus mēnešus” ir izslēgta jebkāda iespēja pārsniegt šo laikposmu.
- 58 Turpinājumā, runājot par kontekstu, kādā iekļaujas Šengenas Robežu kodeksa 25. panta 4. punkts, un attiecībā, pirmām kārtām, uz citām šī panta normām, ir jānorāda, pirmkārt, ka šī kodeksa 25. pantā ir skaidri un precīzi noteikti maksimālie laikposmi gan kontroles sākotnējai atjaunošanai pie iekšējām robežām, gan visiem šīs kontroles pagarinājumiem, tostarp šādi kontrolei piemērojamo maksimālo kopējo laikposmu.
- 59 Proti, no Regulas Nr. 1051/2013, ar kuru Regulā Nr. 562/2006 tika ieviests noteikums par maksimālo sešu mēnešu laikposmu, kurš vēlāk pārņemts Šengenas Robežu kodeksa 25. panta 4. punktā, 1. apsvēruma izriet, ka Savienības likumdevējs ir vēlējis paredzēt priekšnosacījumus un procedūras robežkontroles pagaidu atjaunošanai pie iekšējām robežām, lai nodrošinātu šo pasākumu izņēmuma raksturu un samērīguma principa ievērošanu. Šis 1. apsvēruma ir pārņemts Šengenas Robežu kodeksa 22. apsvērumā.
- 60 Otrām kārtām, ir jānorāda, ka saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 25. panta 3. punktu, ja sākotnējais nopietnais apdraudējums turpinās ilgāk par šī panta 1. punktā paredzēto trīsdesmit dienu laikposmu, attiecīgā dalībvalsts var pagarināt šo kontroli to pašu iemeslu dēļ, kas pamatoja sākotnējo atjaunošanu, ņemot vērā iespējamais jaunos apstākļus attiecībā uz atjaunojamajiem laikposmiem, kuri nepārsniedz trīsdesmit dienas.

- 61 No tā izriet – tā kā Šengenas Robežu kodeksa 25. panta 4. punktā ir tieša atsauce uz šī panta 3. punktu, secīgi kontroļu pagarinājumi, par kuriem ir izlemts, pamatojoties uz 3. punktu, nevar pārsniegt kopējo sešu mēnešu laikposmu. Tāpat kontroļu pie iekšējām robežām sākotnējais maksimālais ilgums, ja tas ir noteikts atbilstoši paredzamajam nopietna apdraudējuma ilgumam saskaņā ar minētā panta 1. punktu, noteikti var pārsniegt trīsdesmit dienas, tomēr tas nevar pārsniegt arī sešus mēnešus, pretējā gadījumā īpašības vārda “kopējais” lietojums šī paša panta 4. punktā, kā arī tajā izdarītā atsauce uz 3. punktu zaudētu jēgu.
- 62 Šajā ziņā ir jāprecizē, [pirmkārt,] ka, lai gan uz Šengenas Robežu kodeksa 25. panta 3. punktā minētajiem “visiem [iespējamiem] jauniem apstākļiem” dalībvalsts var atsaukties, lai pamatotu kontroļu pie iekšējām robežām pagarināšanu uz atjaunojamiem laikposmiem, kas nepārsniedz trīsdesmit dienas, tomēr šiem elementiem ir jābūt tieši saistītiem ar apdraudējumu, kurš sākotnēji ir pamatojis kontroļu atjaunošanu, un kontroļu pagarināšanai saskaņā ar šīs pašas tiesību normas formulējumu ir jānotiek “to pašu iemeslu dēļ, kas minēti [Šengenas Robežu kodeksa 25. panta] 1.punktā”.
- 63 Otrkārt, ir jākonstatē, ka Šengenas Robežu kodeksa 25. pants, ciktāl tajā ir paredzēta iespēja atjaunot robežkontroli pie Savienības iekšējām robežām, ņemot vērā šī kodeksa vispārējo sistēmu, ir izņēmums no minētā kodeksa 22. pantā paredzētā principa, saskaņā ar kuru iekšējās robežas var šķērsot jebkurā vietā, neveicot personu pārbaudes, neatkarīgi no to pilsonības. Proti, saskaņā ar šī paša kodeksa 1. pantu pats tā mērķis ir paredzēt, ka netiek veikta to personu kontrole, kuras šķērsro iekšējās robežas starp Savienības dalībvalstīm.
- 64 Kā Tiesa ir nospriedusi un kā ir atgādināts Šengenas Robežu kodeksa 27. apsvērumā, izņēmumi un atkāpes no personu brīvas pārvietošanās ir jāinterpretē šauri (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1986. gada 3. jūnijs, *Kempf*, 139/85, EU:C:1986:223, 13. punkts, un 2008. gada 10. jūlijs, *Jipa*, C-33/07, EU:C:2008:396, 23. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 65 Tieši šādā aspektā Šengenas Robežu kodeksa 21.–23. apsvērumā ir noteikts, ka personu brīvas pārvietošanās telpā bez iekšējām robežām, kas ir viens no galvenajiem Savienības sasniegumiem saskaņā ar LES 3. panta 2. punktu, robežkontroles atjaunošanai pie iekšējām robežām būtu jānotiek vienīgi izņēmuma kārtā un tam vajadzētu būt vienīgi galēja risinājuma pasākumam.
- 66 Tas, ka tādējādi Šengenas Robežu kodeksa 25. panta normas ir jāinterpretē šauri, neatbalsta tādu šī kodeksa 25. panta 4. punkta interpretāciju, saskaņā ar kuru ar sākotnēji identificēta apdraudējuma turpināšanos, pat ja tas ir izvērtēts, ņemot vērā jaunus apstākļus, vai veicot atkārtotu novērtējumu par tādas kontroles nepieciešamību un samērīgumu, kas ieviesta, reaģējot uz šo apdraudējumu, ņemot vērā Šengenas Robežu kodeksa 25. panta 1. punkta *in fine*, ir pietiekami, lai pamatotu šādas kontroles atjaunošanu, pārsniedzot šajā tiesību normā paredzēto maksimālo sešu mēnešu laikposmu. Proti, šāda interpretācija praksē ļautu atjaunot robežkontroli pie iekšējām robežām viena un tā paša apdraudējuma uz nenoteiktu laiku dēļ, tādējādi apdraudot pašu principu par kontroles neesamību pie iekšējām robežām, kāds tas nostiprināts LES 3. panta 2. punktā un atgādināts LESD 67. panta 2. punktā.
- 67 Treškārt, attiecībā uz citām Šengenas Robežu kodeksa III sadaļas II nodaļā ietvertajām tiesību normām, pirmkārt, ir jānorāda, ka veicamā novērtējuma veids un procedūra, kas jāievēro, lai uz laiku atjaunotu robežkontroli pie iekšējām robežām saskaņā ar šī kodeksa 25. pantu, ir detalizēti izklāstīti tā 26.–28. pantā.

- 68 No Šengenas Robežu kodeksa 26. un 27. panta tostarp izriet, ka gan robežkontroles atjaunošanai pie iekšējām robežām saskaņā ar šī kodeksa 25. pantu, gan jebkādi šīs kontroles pagarināšanai, no vienas puses, ir jābūt nepieciešamai un samērīgai salīdzinājumā ar konstatēto apdraudējumu un, no otras puses, ir jāatbilst minētajā kodeksā skaidri paredzētajiem kritērijiem un detalizētajiem procesuālajiem noteikumiem, kas liek domāt, ka, ja ar vienkāršu atkārtotu novērtējumu attiecībā uz šiem nepieciešamības un samērīguma kritērijiem pietiktu, lai pamatotu kontroles atjaunošanu pie iekšējām robežām saskaņā ar šo 25. pantu, pārsniedzot sešu mēnešu laikposmu, tad Savienības likumdevējs to būtu skaidri paredzējis.
- 69 Šādu Šengenas Robežu kodeksa interpretāciju apstiprina arī šī kodeksa 23. apsvērums, kurā, ņemot vērā, ka personu brīvu pārvietošanos ietekmē pagaidu robežkontroles atjaunošana pie iekšējām robežām, ir noteikts, ka ikviens lēmums par šādas kontroles atjaunošanu būtu jāpieņem saskaņā ar īpašiem objektīviem kritērijiem, kas ir noteikti, savstarpēji vienojoties. Proti, saskaņā ar minētā kodeksa 25. pantu atjaunotā robežkontroles pie iekšējām robežām pagarināšana, pārsniedzot tā 25. panta 4. punktā skaidri paredzēto maksimālo laikposmu, ir grūti savienojama ar to, ka, kopīgi vienojoties, tiek noteikti skaidri un objektīvi kritēriji, kas reglamentē šādu atjaunošanu.
- 70 Otrkārt, tādas Šengenas Robežu kodeksa 25. panta interpretācijas rezultātā, saskaņā ar kuru apdraudējuma šī panta 1. punkta izpratnē gadījumā dalībvalsts var pārsniegt minētā panta 4. punktā paredzēto iekšējo robežu kontroles kopējo sešu mēnešu laikposmu, zustu jēga Savienības likumdevēja veiktajam nošķīrumam starp kontrolēm iekšējām robežām, kas atjaunotas saskaņā ar šo pašu pantu, un kontrolēm, kas atjaunotas šī kodeksa 29. pantā paredzētajos izņēmuma apstākļos, kas apdraud telpas bez iekšējo robežu kontroles vispārējo darbību, jo attiecībā uz šīm abām minētajām kontrolēm ir skaidri paredzēts ilgāks maksimālais laikposms, proti, divi gadi. Saskaņā ar šādu interpretāciju robežkontrole pie iekšējām robežām, kas atjaunota saskaņā ar minētā kodeksa 25. pantu, varētu tikt pagarināta uz nenoteiktu laikposmu, kas tādējādi var pārsniegt divus gadus, lai gan šī paša kodeksa 29. un 30. pantā paredzētie īpašie apstākļi un kritēriji attiecīgi nav konstatējami vai nav izpildīti. Turklāt Šengenas Robežu kodeksa 25. panta 4. punkta pēdējais teikums nepieļauj šādu interpretāciju, jo tajā ir paredzēts, ka kontroles atjaunošanas pie iekšējām robežām maksimālais laikposms var tikt pagarināts līdz diviem gadiem tieši saskaņā ar šī kodeksa 29. pantu, nevis saskaņā ar minētā kodeksa 25. pantu.
- 71 Tādējādi robežkontroles atjaunošana pie iekšējām robežām saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 29. pantu uz maksimālo divu gadu laikposmu gadījumā, ja rodas jauns nopietns apdraudējums sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai tieši pēc šo divu gadu beigām, attiecīgajai dalībvalstij neliedz atjaunot kontroles saskaņā ar šī kodeksa 25. pantu uz laikposmu, kas nepārsniedz sešus mēnešus, ja vien ir izpildīti šajā pēdējā minētajā tiesību normā paredzētie nosacījumi. Proti, kā izriet no Šengenas Robežu kodeksa 29. panta 5. punkta, šī kodeksa 29. pants neskar pasākumus, ko dalībvalstis var veikt nopietna apdraudējuma sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai gadījumā saskaņā ar 25., 27. un 28. pantu.
- 72 Visbeidzot attiecībā uz Šengenas Robežu kodeksa 25. panta 4. punkta, kā arī paša šī kodeksa mērķi, ir jāatgādina, ka šis kodekss ir daļa no brīvības, drošības un tiesiskuma telpas bez iekšējām robežām plašākā kontekstā, kur personu brīva pārvietošanās saskaņā ar LES 3. panta 2. punktu un LESD 67. panta 2. punktu ir nodrošināta saistībā ar piemērotiem pasākumiem, tostarp ārējo robežu kontroles jomā (pēc analogijas skat. spriedumu, 2020. gada 5. februāris, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (Jūrnieku nodarbināšana Roterdamas ostā), C-341/18, EU:C:2020:76,

55. punkts un tajā minētā judikatūra). Šādas sistēmas mērķis ir ievērot taisnīgu līdzsvaru starp personu brīvu pārvietošanos, no vienas puses, un nepieciešamību nodrošināt sabiedrisko kārtību un iekšējo drošību teritorijā, kurā tās pārvietojas, no otras puses.

- 73 Proti, vispirms Šengenas Robežu kodeksa 26. pantā dalībvalstij, kura vēlas atjaunot robežkontroli pie iekšējām robežām saskaņā ar šī kodeksa 25. pantu, ir noteikts pienākums, izvērtējot šīs kontroles samērīgumu iepretim konstatētajam apdraudējumam, it īpaši ņemt vērā, pirmkārt, jebkāda apdraudējuma tās sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai iespējamo ietekmi un, otrkārt, šādas kontroles iespējamo ietekmi uz personu brīvu pārvietošanos telpā bez iekšējo robežu kontroles.
- 74 Turpinājumā Šengenas Robežu kodeksa 22. apsvērumā ir uzsvērts, ka tādas telpas izveide, kurā tiek nodrošināta personu brīva pārvietošanās bez kontrolēm pie iekšējām robežām, ir viens no galvenajiem Savienības sasniegumiem un ka šajā telpā ir nepieciešams kopīgi reaģēt uz situācijām, kas nopietni ietekmē sabiedrisko kārtību vai iekšējo drošību, ļaujot ārkārtas apstākļos uz laiku atjaunot iekšējo robežu kontroli, tomēr nekaitējot personu brīvas pārvietošanās principam. Šajā 22. apsvērumā ir arī precizēts, ka priekšnosacījumi un procedūras robežkontroles atjaunošanai pie iekšējām robežām ir paredzēti, lai garantētu, ka šīs kontroles notiek izņēmuma kārtā un ka tiek ievērots samērīguma princips, tādējādi nodrošinot, ka jebkuras šādas kontroles pagaidu atjaunošanas ilgums ir ierobežots līdz minimumam, kas vajadzīgs, lai reaģētu uz nopietnu apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai.
- 75 Visbeidzot, no Regulas Nr. 1051/2013 2. apsvēruma izriet, ka robežkontroles atjaunošanai pie iekšējām robežām tostarp būtu jābūt stingri ierobežotai laikā un tai būtu jābalstās uz konkrētiem objektīviem kritērijiem. Šie paši apsvērumi šobrīd ir ietverti Šengenas Robežu kodeksa 23. apsvērumā.
- 76 Šengenas Robežu kodeksa 25. panta 4. punktā paredzētā noteikuma par maksimālo sešu mēnešu laikposmu mērķis tādējādi ir turpinājums šim vispārējam mērķim saskaņot brīvas pārvietošanās principu ar dalībvalstu interesēm nodrošināt savu teritoriju drošību.
- 77 Tādējādi, lai gan ir taisnība, ka nopietns apdraudējums kādas dalībvalsts sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai telpā bez kontroles pie iekšējām robežām nav obligāti ierobežots laikā, šķiet, ka Savienības likumdevējs ir uzskatījis, ka sešu mēnešu laikposms ir pietiekams, lai konkrētā dalībvalsts, attiecīgā gadījumā sadarbojoties ar citām dalībvalstīm, veiktu pasākumus, kas ļautu cīnīties ar šādu apdraudējumu, vienlaikus pēc šī sešu mēnešu laikposma nodrošinot brīvas pārvietošanās principa iedarbību.
- 78 Ņemot vērā šī sprieduma 57.–77. punktā izklāstītos apsvērumus, ir jāuzskata, ka Šengenas Robežu kodeksa 25. panta 4. punktā paredzētais maksimālais kopējais sešu mēnešu laikposms robežkontroles atjaunošanai pie iekšējām robežām ir imperatīvs, līdz ar to tā pārsniegšana noteikti izraisa jebkādas saskaņā ar šī kodeksa 25. un 27. pantu pēc šī laikposma beigām atjaunotas robežkontroles pie iekšējām robežām nesaderību ar minēto kodeksu.
- 79 No šiem apsvērumiem arī izriet, ka šādu laikposmu no jauna var piemērot tikai tad, ja attiecīgā dalībvalsts var pierādīt, ka pastāv jauns nopietns apdraudējums tās sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai. Šādā gadījumā jaunus Šengenas Robežu kodeksa 25. pantā paredzētus konkrēta ilguma laikposmus var uzskatīt par tādiem, kas sāk ritēt, ja vien šī dalībvalsts ievēro visus kritērijus un procedūras noteikumus, kas ir paredzēti šī kodeksa 26.–28. pantā.

- 80 Attiecībā uz apstākļiem, kādos var uzskatīt, ka konkrētais apdraudējums ir jauns apdraudējums salīdzinājumā ar to apdraudējumu, kas iepriekš ir bijis iemesls atjaunot robežkontroles pie iekšējām robežām, pamatojoties uz Šengenas Robežu kodeksa 25. pantu, ir jānorāda, ka attiecībā uz gadījumu, kad attiecīgā dalībvalsts pārējām dalībvalstīm un Komisijai paziņo savu nodomu atjaunot robežkontroli pie Savienības iekšējām robežām, šī kodeksa 27. panta 1. punktā ir ietverta atsauce tostarp uz “apstākļiem], kas pamato nepieciešamību atjaunot robežkontroli pie iekšējām robežām”, un “notikumiem], kuri rada nopietnu apdraudējumu” attiecīgās dalībvalsts sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai. Tāpat minētā kodeksa 27. panta 5. punktā ir atsauce uz “notikumiem, kas liek atjaunot robežkontroli”.
- 81 Līdz ar to, joprojām ņemot vērā šos apstākļus un notikumus, ir jāizvērtē jautājums par to, vai Šengenas Robežu kodeksa 25. panta 4. punktā paredzētā maksimālā sešu mēnešu laikposma beigās apdraudējums, ar kādu saskaras dalībvalsts, paliek tāds pats vai arī runa ir par jaunu apdraudējumu, kas šai dalībvalstij ļauj tieši pēc šī sešu mēnešu laikposma beigām turpināt robežkontroles pie iekšējām robežām, lai tādējādi cīnītos ar šo jauno apdraudējumu. Šādos apstākļos ir jākonstatē, kā to būtībā apgalvo Komisija, ka jauna apdraudējuma rašanās, kas ir nošķirams no sākotnēji identificētā apdraudējuma, ja vien tiek ievēroti pārējie piemērojamie nosacījumi, var pamatot šī kodeksa 25. pantā paredzēto laikposmu atkārtotu piemērošanu robežkontroles atjaunošanai pie iekšējām robežām.
- 82 Šajā gadījumā un kā to apgalvo Komisija, šķiet – tomēr tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai –, ka kopš 2017. gada 10. novembra, kad beidzās pēdējā no četriem uz Šengenas Robežu kodeksa 29. panta pamata pieņemtiem Padomes ieteikumiem iedarbība, Austrijas Republika nav pierādījusi jauna apdraudējuma šī kodeksa 25. panta izpratnē pastāvēšanu, kas varētu pamatot, ka tiek no jauna skaitīti šajā 25. pantā paredzētie laikposmi un kuri tādējādi būtu ļāvuši uzskatīt, ka abi attiecībā uz NW veiktie kontroles pasākumi attiecīgi 2019. gada 29. augustā un tā paša gada 16. novembrī ir īstenoti minētā kodeksa 25. panta 4. punktā paredzētajā maksimālajā kopējā sešu mēnešu laikposmā.
- 83 Šos apsvērumus neatspēko Vācijas valdības izvirzītā argumentācija, saskaņā ar kuru, ja to pamato ārkārtas apstākļi, dalībvalstis var atsaukties uz LESD 72. pantu, lai atkāptos no Šengenas Robežu kodeksa normām, kurās ir noteikti maksimālie kopējie laikposmi pagaidu robežkontroles atjaunošanai pie iekšējām robežām.
- 84 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru – lai arī vienīgi dalībvalstu ziņā ir noteikt to būtiskās drošības intereses un veikt pienācīgus pasākumus to iekšējās un ārējās drošības nodrošināšanai – tikai tas apstāklis vien, ka tāds valsts pasākums kā lēmums par iekšējo robežkontroli ir veikts, lai aizsargātu valsts drošību, nevar izraisīt Savienības tiesību nepiemērojamību un atbrīvot dalībvalstis no pienākuma ievērot šīs tiesības (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 15. jūlijs, *Ministrstvo za obrambo*, C-742/19, EU:C:2021:597, 40. punkts un tajā minētā judikatūra). Tas pats attiecas uz valsts pasākumiem, kas noteikti, lai uzturētu dalībvalsts sabiedrisko kārtību.
- 85 Konkrētāk, runājot par LESD 72. pantu, ir taisnība, ka šajā tiesību normā ir paredzēts, ka LESD V sadaļa neskar to dalībvalstu pienākumu izpildi, kas dalībvalstīm ir saistoši attiecībā uz sabiedriskās kārtības uzturēšanu un iekšējās drošības nodrošināšanu.
- 86 Tomēr, kā Tiesa jau ir nospriedusi, atkāpes, kas ir piemērojamas sabiedriskās kārtības vai valsts drošības apdraudējuma gadījumos, ir skaidri paredzētas tikai LESD 36., 45., 52., 65., 72., 346. un 347. pantā, kuri attiecas uz skaidri noteiktiem izņēmuma gadījumiem. LESD 72. pantā paredzētā atkāpe saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ir jāinterpretē šauri. No tā izriet, ka 72. pantu nevar

interpretēt tādējādi, ka dalībvalstīm tiek piešķirtas pilnvaras atkāpties no Savienības tiesību normām, tikai atsaucoties uz to pienākumu izpildi, kas attiecas uz likumības un kārtības uzturēšanu un iekšējās drošības nodrošināšanu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 17. decembris, Komisija/Ungārija (Starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšana), C-808/18, EU:C:2020:1029, 214. un 215. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

- 87 Attiecībā uz Šengenas Robežu kodeksu no šī sprieduma 72.–77. punktā izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka izvēle izmantot šī kodeksa 25. panta 4. punktā paredzēto maksimālo kopējo sešu mēnešu laikposmu, kurš var tikt pagarināts līdz maksimālajam divu gadu termiņam minētā kodeksa 29. pantā paredzētajos izņēmuma apstākļos, ir daļa no kopējās kārtības – kādā dalībvalstis izpilda pienākumus, kas tām ir saistoši, lai uzturētu sabiedrisko kārtību un nodrošinātu iekšējo drošību, – regulējuma, ko Savienības likumdevējs ir ieviesis, īstenojot pilnvaras, kas tam piešķirtas ar LES 3. panta 2. un 6. punkta un 5. panta 1. un 2. punkta, kā arī LESD 4. panta 2. punkta j) apakšpunkta un 77. panta 2. punkta b) un e) apakšpunkta noteikumiem, lasot tos kopsakarā.
- 88 Tādējādi šī regulējuma mērķis tieši ir nodrošināt taisnīgu līdzsvaru, kā paredzēts LES 3. panta 2. punktā, starp Savienības mērķi izveidot telpu bez iekšējām robežām, kur tiek nodrošināta personu brīva pārvietošanās, no vienas puses, un, piemērotiem pasākumiem, kas attiecas uz ārējo robežu kontroli, patvērumu, imigrāciju, noziedzības novēršanu un šī fenomena apkarošanu, no otras puses.
- 89 Līdz ar to, ņemot vērā personu brīvas pārvietošanās būtisko nozīmi kā vienu no LES 3. pantā paredzētajiem Savienības mērķiem un šī sprieduma 58.–77. punktā izklāstītos apsvērumus par detalizēto veidu, kā Savienības likumdevējs ir ierobežojis iespēju dalībvalstīm iejaukties šajā brīvībā, uz laiku atjaunojot kontroles pie iekšējām robežām, kas liecina par vēlmi līdzsvarot dažādas attiecīgās intereses, ir jāuzskata, ka, nosakot Šengenas Robežu kodeksa 25. panta 4. punktā minēto maksimālo kopējo sešu mēnešu laikposmu, Savienības likumdevējs ir pienācīgi ņēmis vērā dalībvalstu pienākumu īstenošanu sabiedriskās kārtības un valsts drošības jomā.
- 90 No tā izriet, ka LESD 72. pants dalībvalstij, lai cīnītos pret nopietnu apdraudējumu tās sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai, neļauj atjaunot pagaidu kontroles pie iekšējām robežām, kas pamatotas ar Šengenas Robežu kodeksa 25. un 27. pantu, uz laikposmu, kurš pārsniedz maksimālo kopējo sešu mēnešu laikposmu, kas skaidri paredzēts tā 25. panta 4. punktā.
- 91 Turklāt ir jānorāda, ka saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 27. panta 4. punktu, ja, pamatojoties uz informāciju, kas ir ietverta paziņojumā, ko tā saņēmusi no dalībvalsts, kura vēlas atjaunot robežkontroli pie iekšējām robežām, Komisijai ir šaubas par paredzētās atjaunošanas nepieciešamību vai samērīgumu, tai šajā ziņā ir jāsniedz šāds atzinums. Taču šajās lietās, kā Komisija pati to skaidri atzina tiesas sēdē, šī iestāde šādu atzinumu nav sniegusi pēc tam, kad tā no Austrijas Republikas bija saņēmusi paziņojumus par robežkontrolēm pie iekšējām robežām, ko šī dalībvalsts bija atjaunojusi kopš 2017. gada 10. novembra, lai gan minētā iestāde uzskata, ka kopš šī datuma šīs kontroles nebija saderīgas ar Šengenas Robežu kodeksa normām un līdz ar to ar Savienības tiesībām.
- 92 Šajā ziņā ir jānorāda – lai nodrošinātu pienācīgu ar Šengenas Robežu kodeksu ieviesto noteikumu piemērošanu, ir būtiski, ka, ja dalībvalsts vēlas atjaunot robežkontroli pie iekšējām robežām, gan Komisija, gan dalībvalstis īsteno pilnvaras, kas tām piešķirtas ar šo kodeksu, it īpaši attiecībā uz informācijas un viedokļu apmaiņu, konsultācijām un vajadzības gadījumā savstarpēju sadarbību, kas konkrēti paredzēta minētā kodeksa 27. pantā.

- 93 Tomēr tas, ka konkrētajā gadījumā pēc dalībvalsts saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 27. panta 1. punktu veiktas paziņošanas Komisija nesniedz atzinumu, kurā būtu norādīts, ka tā paziņoto robežkontroli uzskata par nesaderīgu ar šo kodeksu, pats par sevi neietekmē Tiesas veikto minētā kodeksa normu interpretāciju.
- 94 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu, kas uzdots lietā C-368/20, un uz pirmo jautājumu, kas uzdots lietā C-369/20, ir jāatbild, ka Šengenas Robežu kodeksa 25. panta 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas dalībvalstij liedz atjaunot pagaidu robežkontroli pie iekšējām robežām, kas pamatota ar šī kodeksa 25. un 27. pantu, ja tās ilgums pārsniedz šajā 25. panta 4. punktā paredzēto maksimālo kopējo sešu mēnešu laikposmu un ja nepastāv jauns apdraudējums, kas pamatotu atkārtotu minētajā 25. pantā paredzēto laikposmu piemērošanu.

Par otro jautājumu, kas uzdots lietā C-368/20, un otro jautājumu, kas uzdots lietā C-369/20

- 95 Ņemot vērā atbildi uz pirmajiem jautājumiem, kas uzdoti šajās lietās, nav jāatbild ne uz otro jautājumu lietā C-368/20, ne uz otro jautājumu lietā C-369/20.

Par trešo jautājumu, kas uzdots lietā C-369/20

- 96 Ar trešo jautājumu, kas uzdots lietā C-369/20, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Šengenas Robežu kodeksa 25. panta 4. punktam ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, ar kuru dalībvalsts uzliek pienākumu personai uzrādīt pasi vai personu apliecinošu dokumentu, kad tā ieceļo šīs dalībvalsts teritorijā, šķērsojot iekšējo robežu, ja robežkontroles atjaunošana pie iekšējām robežām, saistībā ar kuru šis pienākums ir noteikts, ir pretrunā šai tiesību normai, šī pienākuma neizpildes gadījumā paredzot sankciju.
- 97 Šajā ziņā ir jāatgādina, kā Tiesa ir nospriedusi, ka tiesiskais regulējums par sankciju nav saderīgs ar Šengenas Robežu kodeksa normām, ja tas ir noteikts, lai nodrošinātu tāda kontroles pienākuma ievērošanu, kas pats neatbilst šai tiesību normai (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 13. decembris, *Touring Tours und Travel un Sociedad de Transportes*, C-412/17 un C-474/17, EU:C:2018:1005, 72. punkts).
- 98 Līdz ar to uz trešo jautājumu, kas uzdots lietā C-369/20, ir jāatbild, ka Šengenas Robežu kodeksa 25. panta 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, ar kuru dalībvalsts uzliek pienākumu personai, kad tā ieceļo šīs dalībvalsts teritorijā, šķērsojot iekšējo robežu, uzrādīt pasi vai personu apliecinošu dokumentu, pretējā gadījumā paredzot sankciju, ja robežkontroles atjaunošana pie iekšējām robežām, saistībā ar kuru šis pienākums ir noteikts, ir pretrunā šai tiesību normai.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 99 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/399 (2016. gada 9. marts) par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/1624 (2016. gada 14. septembris), 25. panta 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas liedz dalībvalstij atjaunot pagaidu robežkontroli pie iekšējām robežām, kas pamatota ar šī kodeksa 25. un 27. pantu, ja tās ilgums pārsniedz šajā 25. panta 4. punktā paredzēto maksimālo kopējo sešu mēnešu laikposmu un ja nepastāv jauns apdraudējums, kas pamatotu atkārtotu minētajā 25. pantā paredzēto laikposmu piemērošanu.
- 2) Regulas 2016/399, kurā grozījumi ir izdarīti ar Regulu 2016/1624, 25. panta 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, ar kuru dalībvalsts uzliek pienākumu personai, kad tā ieceļo šīs dalībvalsts teritorijā, šķērsojot iekšējo robežu, uzrādīt pasi vai personu apliecinošu dokumentu, šī pienākuma neizpildes gadījumā paredzot sankciju, ja robežkontroles atjaunošana pie iekšējām robežām, saistībā ar kuru šis pienākums ir noteikts, ir pretrunā šai tiesību normai.

[Paraksti]